

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

*Consiliul Economic și Social, având în vedere prevederile art. 2 alin. (3) și alin. (4) din
Legea nr. 248/2013, republicată, cu modificările și completările ulterioare,
formulează următorul*

PUNCT DE VEDERE

cu privire la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea

**Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale
protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Plx 452/2025)**

Consiliul Economic și Social menține argumentele cuprinse în **avizul nefavorabil** aferent **Propunerii legislative pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (b456/30.09.2025)** și atrage atenția asupra riscului adoptării unor modificări legislative în lipsa consultării experților și actorilor relevanți.

Proiectul de Lege modifică **scopul ariilor naturale protejate**, definite la nivel european ca zone destinate conservării biodiversității, nu activităților economice. Forma actuală încalcă principiile fundamentale ale protecției acestor arii, deoarece permite intervenții rapide și intrusive într-un termen foarte scurt, cu riscul de a afecta semnificativ întregul ecosistem protejat.

Considerăm că introducerea posibilității intervențiilor fitosanitare rapide în ariile naturale protejate prin planuri naționale și locale de urgență pornește de la o premisă aparent legitimă, în speță aceea că o acțiune promptă ar putea limita extinderea focarelor de dăunători forestieri, în special a gândacului tipograf al molidului (**Ips typographus**). Totuși, o analiză atentă a

experiențelor europene și a cunoștințelor științifice actuale privind dinamica acestor populații arată că intervenția în faza de expansiune a atacului este, de fapt, o măsură contraproductivă, cu efecte ecologice și economice negative pe termen lung.

Din punct de vedere biologic, atacurile de dăunători urmează o dinamică predictibilă: o fază incipientă, în care măsurile de prevenție și monitorizare pot fi eficiente, urmată de o fază de explozie, când populațiile se extind exponențial, și, în final, o fază de plafonare și declin natural, determinată de epuizarea resursei trofice și de factorii de autoreglare ai ecosistemului. În acest context, momentul intervenției este esențial. Fie se acționează foarte devreme, în stadiul de prevenție, fie se lasă natura să parcurgă ciclul complet, iar intervențiile se orientează ulterior spre refacere și renaturare.

Soluția legislativă urmărește instituirea unor intervenții rapide pentru a limita atacurile dăunătorilor, dar acest lucru are, din practica altor state, un efect invers: de extindere și agravare a fenomenului. Astfel, sunt irosite resurse și se intervine într-o zonă care, prin definiție, trebuie lăsată să evolueze natural, fără intervenții frecvente. Intervențiile pot avea loc în schimb pe partea de conservare/renaturare, după caz. Această concluzie este susținută de studii și practici europene consistente documentate prezentate în Anexa 1.

Astfel, având la bază toate argumentele dezvoltate anterior, dar și recomandările instituțiilor europene specializate în politici forestiere, recomandăm explicit abandonarea abordărilor reactive și trecerea la o strategie bazată pe **prevenție, reziliență și învățare adaptivă**. Salvarea și tăierile sanitare nu mai sunt considerate instrumente eficiente de control al dăunătorilor, ci doar elemente marginale într-un plan mai amplu de gestionare a riscurilor. În pădurile cu valoare ridicată de conservare, cum sunt parcurile naționale și naturale, accentul trebuie pus pe menținerea proceselor naturale, pe observarea dinamicii ecosistemelor și pe facilitarea regenerării naturale după faza de declin a focarelor.

Proiectul de Lege în discuție ignoră însă această logică ecologică și riscă să reactiveze o abordare depășită, centrată pe exploatare în plină fază de criză. Prin mecanismele introduse, în special definirea vagă a „**urgenței fitosanitare**” și instituirea „**aprobării tacite**” în lipsa unui răspuns administrativ în cinci zile, se creează posibilitatea intervențiilor rapide, dar slab fundamentate, chiar în **zone de protecție integrală**. Orice decizie privind intervenția în aceste zone trebuie să se bazeze pe expertiză științifică independentă și pe evaluări de impact ecologic, nu pe presiuni administrative sau economice. În lipsa acestui filtru științific riguros,

conceptul de „urgență fitosanitară” devine un instrument arbitrar, care poate fi folosit pentru a justifica exploatarea pădurilor sub pretextul conservării.

Este esențial de subliniat că **zonele de protecție integrală** reprezintă doar aproximativ **2% (160.000 ha în România)** din fondul forestier național, dar concentrează cele mai valoroase ecosisteme din punct de vedere al biodiversității. În restul de **98%** din pădurile României, exploatarea și lucrările silvice se desfășoară deja liber, conform amenajamentelor. Extinderea presiunii de intervenție și asupra celor câteva insule de natură nealterată ar însemna pierderea ireversibilă a unui patrimoniu unic.

Experiențele din Europa Centrală și de Est arată că exploatarea forestieră în plină fază de infestare nu doar că nu reduce focarele, ci le poate amplifica. Tăierile, transportul materialului infestat și lucrările mecanizate creează condiții de stres suplimentar asupra arboretelor și pot răspândi insectele pe arii mai extinse. În același timp, perturbarea solului, pierderea lemnului mort și fragmentarea habitatelor afectează profund fauna dependentă de lemn în descompunere, reducând biodiversitatea și încetinind regenerarea naturală. Cu alte cuvinte, intervențiile fitosanitare masive în **zonele strict protejate** compromit tocmai valorile pentru care aceste zone au fost înființate.

De aceea, soluția nu este accelerarea exploatării, ci regândirea modului în care ne raportăm la aceste fenomene naturale. Atacurile de dăunători trebuie privite nu doar ca o „criză”, ci și ca o **oportunitate de transformare ecologică**. Pădurile afectate pot fi **laboratoare naturale** pentru înțelegerea adaptării ecosistemelor la schimbările climatice și pentru promovarea unor modele de pădure mai diverse și mai rezistente. În loc să grăbim intervențiile cu drujba, ar trebui să investim în **prevenție**: monitorizare timpurie bazată pe teledetecție, creșterea diversității speciilor, reducerea vulnerabilității arborilor prin management silvic adaptat, dar și educație publică privind rolul proceselor naturale în ciclul vieții pădurii.

În concluzie, considerăm că *proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice (Plx 452/2025)*, în forma actuală, nu răspunde realităților ecologice și riscurilor pe termen lung ale pădurilor României. Prin introducerea unui cadru permisiv pentru intervenții silvice în plină fază de atac, se creează premisele degradării ireversibile a ariilor naturale protejate și se subminează principiul fundamental al **conservării integrale**. România are nevoie de o politică forestieră modernă, bazată pe știință,

prevenție și reziliență, nu de o legislație care reactivează reflexe de exploatare sub pretextul urgenței.

Proiectul legislativ contravine și direcției asumate de **Uniunea Europeană** prin **Strategia pentru Biodiversitate 2030** și prin **Regulamentul privind restaurarea naturii**, care prevăd creșterea suprafețelor destinate proceselor naturale și reducerea intervențiilor umane în zonele de mare valoare ecologică. România ar trebui să-și alinieze politicile forestiere la aceste obiective, nu să le inverseze sensul.

Adoptarea unei astfel de propuneri ar reprezenta un **pas înapoi**, contrar tendințelor europene de renaturare și adaptare la schimbările climatice. În locul intervenției reactive, soluția reală este o **strategie de gestionare anticipativă a riscurilor**, în care natura este partener, nu adversar. Doar așa vom putea asigura un viitor durabil pentru pădurile României și pentru comunitățile care depind de ele.

Propunem excluderea acestui **Plan național** și menținerea **Planurilor de urgență fitosanitară (PUF)** specifice fiecărei ANP. **PNUF național** nu poate cuprinde cazurile specifice care se manifestă la nivelul fiecărei arii protejate (de ex. zone de protecție strictă din PN vs. protecție integrală, păduri naturale vs. monoculturi de molid, rezervații științifice vs. sit Natura 2000). Mai mult, așa cum este propus, PNUF are un caracter obligatoriu și nu este supus unor etape procedurale (de ex. **EIA - Environmental Impact Assessment**), iar decizia CS devine o formalitate, aceasta fiind implicit pozitivă.

Planul de urgență fitosanitară trebuie să conțină și măsuri de **reconstrucție ecologică** care să țină cont de **schimbările climatice**. În special, în arboretele de monoculturi, aceste măsuri de RE ar trebui să se facă în scop preventiv, în vederea revenirii la păduri de tip natural, mai reziliente. Este necesară o analiză **SUMAL (2023 și 2024)** în **Fondul Forestier din România**, cu termenele de exploatare la toate produsele accidentale de până acum, comparate cu evoluția ipidelor, pentru a vedea dacă, până acum, acolo unde a fost permisă intervenția, acestea s-au făcut la timp.

Recomandăm constituirea, la nivel central, a unei structuri cu rol de **prevenție și coordonare** în gestionarea riscurilor fitosanitare, formată din specialiști în **silvicultură, biologie, climatologie, restaurare ecologică și protecția mediului**. Această structură ar trebui să adopte o abordare integrată, cu următoarele direcții principale:

1. **Adaptarea pădurilor din România la schimbările climatice**, prin modele de gestionare diferențiate pe tipuri de ecosisteme, specifice speciilor caracteristice fiecărei regiuni.
2. **Asigurarea unui mod de conservare a ariilor naturale protejate** care să asigure un management durabil, bazat pe modelări de intervenție și de reconstrucție ecologică.
3. **Identificarea și punerea în conservare a zonelor cu potențial ecologic ridicat**, constituite natural sau artificial, care necesită măsuri speciale de conservare (ex.: **Incinta Carașuhat din Delta Dunării** - zonă de reconstrucție ecologică de importanță UNESCO, cu biodiversitate excepțională).
4. **Propuneri de stabilire a speciilor de arbori și arbuști adecvate contextului climatic actual și viitor**, însoțită de scenarii de evoluție pe termen lung pentru menținerea rezilienței pădurilor.
5. **Interzicerea substituirii speciilor autohtone cu specii invazive**, având în vedere riscurile majore pe care acestea le prezintă pentru integritatea ecosistemelor naturale.
6. **Revizuirea procedurilor de intervenție în cazul bolilor și dăunătorilor forestieri** (ex.: ipide, *Lymantria* spp.), pe baza datelor științifice actualizate și a practicilor europene, orientată către prevenție, monitorizare timpurie și reducerea vulnerabilității ecosistemelor.

Raportor,
Andrei Coșuleanu

Anexa 1 - Studii de caz europene

Anexa include exemple utilizate pentru fundamentarea argumentelor științifice referitoare la dinamica atacurilor de Ips typographus și la efectele diferitelor tipuri de intervenție în pădurile cu valoare ridicată de conservare.

Cazul clasic îl reprezintă cel al **parcurilor naționale Bayerischer Wald (Germania) și Šumava (Cehia)**, afectate de atacuri masive de Ips typographus. În Germania, peste **4.000 de hectare** de păduri afectate au fost lăsate neatinse, iar regenerarea naturală a fost spectaculoasă, formând păduri tinere, diverse și rezistente. În schimb, în Cehia, intervențiile silvice masive efectuate sub pretextul „salvării pădurii” au dus la extinderea focarelor, la fragmentarea habitatelor și la întârzierea refacerii ecosistemului. Astăzi, parcul german este considerat un exemplu de succes al renaturării naturale, în timp ce cel ceh reprezintă un caz de degradare accelerată prin exploatare. Din acest motiv, instituțiile europene specializate în politici forestiere – inclusiv **FOREST EUROPE**, în documentul **Managing bark beetle outbreaks in the 21st century (Hlásny et al., 2023)** - subliniază necesitatea abordărilor preventive și a gestionării bazate pe procese naturale, ca soluții mai eficiente decât intervențiile silvice rapide.